

Standardid tervisemeeskonna (TM) või tervisenõukogu (TN) moodustamiseks koolis

Tervisemeeskonna või -nõukogu tegevuse eesmärk

Suunata sihipäraselt kooli tervise ja heaolu valdkonna järjepidevat arengut.

Tervisemeeskonna või -nõukogu koosseis

TM või TN peavad olema kaasatud koolipere liikmete esindajad ja sinna võivad kuuluda ka oluliste kooliväliste koostööpartnerite esindajad.

TM või TN liikmed on koolis lugupeetud ja kompetentsed või tervise edendamisest eriliselt huvitatud inimesed, kes on motiveeritud tervisenõukogu töös osalema.

TM või TN arvuline koosseis oleneb koolis õppivate õpilaste ja töötavate pedagoogide arvust, kuid soovituslikult võiks sinna kuuluda mitte alla 5 või üle 15 liikme.

Soovituslik koosseisu moodustamise mudel:

- kooli juhtkonna esindaja (direktor või õppealajuhataja)
- õpetajad (inimeseõpetuse, kehalise kasvatuse, bioloogia vms aine õpetaja(d))
- huvijuht
- tervishoiutöötaja (kooliarst või -õde)
- kooli psühholoog, sotsiaaltöötaja või -pedagoog, logopeed
- lastevanemate esindaja(d) (üldhariduslikus koolis, soovitatavalt hoolekogu liige)
- õpilaste esindajad (soovitatavalt kooli õpilasomavalitsuse liige/liikmed)
- kohaliku omavalitsuse esindaja

Väga oluline on kaasata õpilased – tervisenõukogu, kuhu ei kuulu teotahtelised õpilased, on poolik. Täiskasvanutel võivad olla teadmised, kuidas peab olema, õpilastel on aga teadmine, kuidas on nendele parim.

Tegutsemise põhimõtted ja vastutus

TM või TN liikmed lepivad kokku tegutsemise põhimõtetes, koostöös, ajagraafikus ja eelarves (selle olemasolul).

- ✓ TM või TN tegevus on olemuselt meeskonnatöö, tegevuse edukuse eelduseks on järgmiste koostööprintsipide arvestamine:
  - orienteeritus laste ja töötajate tervisele, heaolu ja turvalisuse edendamisele
  - enesealgatusel partnerlust edendav koostöö
  - meeskondlike kokkulepete väärtustamine, võttes vastutus püstitatud eesmärkide saavutamiseks ja planeeritud tegevuste elluviimiseks võrdväärselt teiste meeskonna liikmetega
  - kooli arengueesmärkide ja tervise valdkonna kontseptuaalne selgus
  - tagasisidestamine, infovahetus, avatus, kaasatus tervise ja heaolu hetkeolukorra kaardistamisele ja tulevikueesmärkide püstitamisele
  - väärtustav pilk meeskonna kaaslasele aktsepteerides liikmete erinevaid arusaamu
  - üksteise oskuste ja kogemuste tunnustamine

- ühise eesmärgi nimel tegutsemine

TM või TN liikmed ja juhi kinnitab kooli direktor oma käskkirjaga. TM või TN tegevuskava rakendamise ja tulemuste hindamise eest vastutab TM või TN meeskonna juht.

Tervisenõukogu või -meeskonna ülesanded (õigused ja kohustused)

- ✓ Valib TM või TN juhi, asetäitja ja vajadusel terviseiga seotud valdkondade eest vastutajad
- ✓ viib läbi tervise valdkonna hetkeolukorra kaardistamise kasutades erinevaid hindamise meetodikaid, tervise valdkonna analüüsi ja koostab kokkuvõtte ehk järeldused tervise valdkonna olukorrast
- ✓ analüüsib terviseiga seotud valdkondades analüüsi tulemusena ilmnunud probleeme, arenguvajadusi ja valib prioriteetsed valdkonnad tegevuskavasse ja arengukavasse
- ✓ töötab välja tervise ja heaolu parandamiseks eesmärgid erinevates prioriteetsetes terviseiga seotud valdkondades
- ✓ koostab tegevuskava eesmärkide saavutamiseks
- ✓ määrab vastutajad tegevuste läbiviimiseks
- ✓ hindab vähemalt 1 kord aastas tegevuste mõju laste ja personali heolule, turvalisusele ja tervisele
- ✓ osaleb järjepidevas kooli sisehindamise protsessis sh hindab TM või TN suutlikkust ja kogu asutuse tervise valdkonna tulemuslikkust
- ✓ töötab välja näitajad tulemuslikkuse hindamiseks ja teeb ettepanekuid kooli sisehindamissüsteemi parendamiseks tervise valdkonnast lähtuvalt
- ✓ täiendb asutuse tunnustamissüsteemi tervise valdkonnast lähtuvalt ning tunnustab tervise ja heaolu valdkonda panustajaid
- ✓ teeb ettepanekuid laste/perede/personali heaolu, turvalisuse ja tervise parandamiseks kooli direktorile ja/või kohalikule omavalitsusele, paikkonna tervisenõukogule jt
- ✓ osaleb ettepanekutega kooli arengukava väljatöötamisel nt tervise valdkonna integreerimine ja tervisealaste eesmärkide püstitamine arengukavas
- ✓ teeb koostööd tervise valdkonnas paikkonna erinevate asutustega

Tervisemeeskonna või -nõukogu liikmete vahel jaotatakse tööülesanded ja määratletakse vastutused.

Tervisenõukogu- või meeskonna töövorm

TM või TN töövorm on koosolek. Koosolek kutsutakse kokku vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui neli korda aastas. Koosoleku kutsub kokku tervisenõukogu esimees või esimehe asetäitja, kes on valitud tervisenõukogu liikmete poolt. Koosolekutel käsitletu põhjal koostatakse memo. TM või TN annab oma tegevustest aru ja esitab omapoolse analüüsi tulemused vähemalt kord aastas kooli pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule.

Tervisemeeskonna- või nõukogude hindamine

Eesmärgiks on selgitada välja TM või TN suutlikkus tegeleda tervise ja heaolu valdkonnaga kooli tasandil.

Soovitav on viia hindamistegevus läbi kahel korral aastas – tegevusaasta algul ja lõppedes selleks, et mõõta TM või TN toimimise efektiivsust. Hinnata võib vajadusel sagedamini, küll aga soovitatavalt mitte vähem kui kord aastas. Oluline on hindamistegevuse läbiviimise regulaarsus. Hinnangu TM või TN tööle annab tervisemeeskond või -nõukogu ise.

Analüüsi ja järelduste tegemise protsessi võib kaasata soovi korral oma piirkonna koolide koordinaatori või tervisedendaja. TM või TN suutlikkuse hindamine planeeritakse tegevuskavas.

Tervisemeeskonna või -nõukogu hindamise küsimustik

Küsimustiku täitmisel on oluline, et see oleks kogu tervisemeeskonna arvamus, mitte ühe liikme seisukoht. Seetõttu soovitame Teil selle täitmiseks kokku kutsuda tervisemeeskond või -nõukogu ning konsensuse alusel leida vastused esitatud küsimustele.

Indeks hindab tervisemeeskonna suutlikkust 4 valdkonnas:

1. toimimine
2. koostöö
3. keskkonna kujundamine
4. teadmised ja oskused tegelemaks tervise ja heaolu edendamiseks koolis